

วชิรวิชญ์ มิ่งมุล ๒๕๕๓: การศึกษาเชิงวิเคราะห์นิทานคำกลอนเรื่องพระคาจูด
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วรรณคดีไทย) สาขาวิชาวรรณคดีไทย
ภาควิชาวรรณคดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เสาวณิต วิงวอน, อ.ด. ๒๒๔ หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษานิทานคำกลอนเรื่องพระคาจูด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาลักษณะทั่วไปของเรื่องพระคาจูด ได้แก่ ลักษณะต้นฉบับตัวเขียน จุดประสงค์ในการ
แต่ง รูปแบบคำประพันธ์ เนื้อเรื่อง และศึกษาองค์ประกอบเรื่องพระคาจูด ได้แก่ โครงเรื่อง
แก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉาก การใช้ภาษา สำนวน ภาพพจน์ รสวรรณคดี
ตลอดจนอนุภาคและเปรียบเทียบอนุภาคที่มีลักษณะเหมือนคล้ายกับอนุภาคในนิทานไทย
เพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงสมัยที่แต่งและคุณค่าของเรื่องพระคาจูด โดยวิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่านิทานคำกลอนเรื่องพระคาจูด มีจุดประสงค์ในการแต่งเพื่อความ
บันเทิง แต่งด้วยรูปแบบคำประพันธ์กลอนนิทาน โครงเรื่องเป็นแบบนิทานจักรๆ วงศ์ๆ คือมี
การพลัดพราก การเรียนวิชา การต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรค แก่นเรื่องหลักแสดงให้เห็นการทำดีได้ดี
ทำชั่วได้ชั่ว มีการดำเนินเรื่องตามลำดับเวลา ตัวละครมีลักษณะมิติเดียว คือมีพฤติกรรมคงที่
ส่วนการสร้างฉาก มีฉากที่สมจริงและฉากที่อยู่ในจินตนาการ ตลอดจนปรากฏฉากที่ได้รับ
อิทธิพลมาจากวรรณคดีเรื่องอื่นโดยเฉพาะผลงานของสุนทรภู่

อนุภาคในเรื่องพระคาจูดมีความเหมือนคล้ายกับวรรณกรรมนิทานของไทยโดยเฉพาะ
นิทานในเขตภาคกลาง แสดงถึงค่านิยมในการสร้างวรรณกรรมนิทานร่วมกัน การใช้ศิลปะทาง
ภาษาที่งดงาม ได้แก่ การใช้คำโวหารภาพพจน์ รสวรรณคดี ทำให้เกิดสุนทรียภาพ ส่งผล
ให้เรื่องพระคาจูดมีคุณค่าด้านความบันเทิง คือการให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายแก่ผู้อ่านผู้ฟัง
เนื้อเรื่องมีความเชื่อต่างๆ สอดแทรกอยู่ ส่งผลให้มีคุณค่าในการบันเทิงที่สังคม โดยการแสดงให้เห็น
ความเชื่อของคนในสังคมที่ผสมผสานกัน ระหว่างพุทธ พราหมณ์ และอำนาจเหนือธรรมชาติ
คุณธรรมต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่องมีส่วนช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้อ่านผู้ฟัง
ให้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง ส่วนลักษณะตัวอักษร อักษรวิธี รูปแบบคำประพันธ์ การอ้าง
วรรณคดีเรื่องอื่น ฉากและอนุภาคที่ปรากฏในเรื่อง สามารถเป็นหลักฐานว่านิทานคำกลอน
เรื่องพระคาจูด แต่งในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ช่วงรัชกาลที่ ๒ – รัชกาลที่ ๓

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก